

وضعیت مناطق آزاد امارات متحده عربی با تمرکز بر جبل علی

مهدی رضایی
(پژوهشگر موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی)

نماید، به واسطه دو نمو بحرانی در حال پیشرفت شدت یافته است. یکی از آن‌ها خارجی و دیگری درونی است. منبع بیرونی همانا جهانی شدن رو به پیشرفت چین، هند و رقیبان کوچک سازنده محیط رقابتی اقتصاد جهان می‌باشد که خاور میانه را به فعالیت وا داشته است. بازار جهانی واقعاً متضمن کوشش‌های رقابتی دقیق و فزاینده و کمتر تحمل نمودن سیاست‌ها و شیوه‌های غیر معمول نسبت به ۲۰ یا حتی ۱۰ سال پیش می‌باشد (این شیوه‌ها نادرست شامل عدم تعامل با دیگران است).

فشارهای درونی از افزایش جمعیت نتیجه می‌شود. خاور میانه، دوره‌ای را شروع کرده است که تعداد قابل ملاحظه‌ای جمعیت جوان در

حال ورود به بازار کار می‌باشند؛ جمعیتی که محصول فرآیند گزار جمعیت شناختی بوده و این، لزوم ایجاد مشاغل را می‌رساند. فرصت‌های شغلی نیازمند به مقیاس، بدون روند موفقیت‌آمیز جهانی شدن و اجماع فرا ملی اقتصادی، غیر قابل تصور است. این اتفاق، ناگهان مسایل و دشواری‌های مربوط به حقوق مالکیت و هویت فرهنگی و همچنین امکانات هویدا برای فرآیندهای خود بالندگی را افزایش می‌دهد.

در این میان، گویی امارات، تافته جدا بافته می‌باشد و از هر فرصتی برای مطرح شدن در اقتصاد جهانی استفاده نموده است. تمام امارات‌های کشور

این مطلب با استناد به شاخص‌های عملکرد از جمله میزان سرمایه‌گذاری، صادرات و اشتغال به مقایسه تطبیقی عملکرد مناطق آزاد ایران و منطقه آزاد جبل علی امارات پرداخته، در نهایت تصویری از ضعف‌های درونی این مناطق ارائه می‌کند.

مقدمه

وضعیت کشورهای خاورمیانه، با اتکای آن‌ها به درآمدهای نفتی و پیامدهای آن نظیر بیماری هلندی، بهره‌وری پائین، شکست دولت (منظور رانت) و... شناخته می‌شود. ضعف پیوند خاور میانه با

اقتصاد جهانی، متوسط تعرفه‌های وارداتی بالای ۲۰ درصد، عضو نبودن اغلب کشورهای بزرگ منطقه در سازمان تجارت جهانی^(۱) (WTO)، کاهش یکنواخت سهم آنان از صادرات جهانی و اینکه کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) جذب شده توسط منطقه از کشورهای توسعه یافته کمتر است (مثلاً سوئد)، عملکرد اقتصادی نسبتاً ضعیف خاور میانه را در دهه اخیر توضیح می‌دهد؛ به طور کلی، عملکرد اقتصادی بلندمدت خاور میانه به مجموعه وسیعی از سنجه‌ها وابسته است. باور اینکه خاور میانه باید نقش اقتصادی خود را در جهان متحول

امارات، دارای رونق می‌باشند؛ مخصوصاً دبی. جهت تشویق رشد مداوم اقتصادی، در میانه برنامه ۲۰ ساله متنوع‌سازی اقتصاد کشور امارت، دولت تقریباً ۱۳ میلیارد دلار جهت توسعه اقتصادی غیر نفتی تخصیص داد. این طرح بر گفته از نظر "شیخ محمود ابن الرشید آل مکتوم"، ولیعهد دبی، می‌باشد که باورش این بود که آنچه برای دادوستد خوب است، برای دبی نیز خوب می‌باشد؛ پس اغلب پروژه‌های توسعه دبی، با تداعی این هدف در ذهن شروع شد؛ آن‌ها طراحی شدند تا دادوستد و اقتصاد کشور امارات را رشد دهند.

در نتیجه امارت دبی خیلی سریع‌تر نسبت به سایر هفت امارت رشد یافت. (۲) دبی ۶۵ درصد از صادرات تولید کارخانه‌ای امارات را تشکیل می‌دهد. (۳) آن امارت، نسبت به سایر امارت‌های UAE، صاحب اقتصاد متنوع‌تر گردید و به صورت خردمندانه از منابع خود جهت رسیدن به پروژه‌هایی که در نقش جهانی مطرح سازد، استفاده کرد؛ مثلاً اجزای GDP دبی در سال ۲۰۰۳ بدین صورت بود: هتلداری و رستوران‌داری ۵ درصد، تاسیسات ۹ درصد، خدمات دولتی ۱۰ درصد، مستغلات ۱۰ درصد، مالی و بیمه ۱۱ درصد، حمل و نقل، نگهداری و ارتباطات ۱۳ درصد، تولیدات کارخانه‌ای ۱۷ درصد، تجارت ۱۸ درصد و غیره ۷ درصد. (۴)

استراتژی توسعه اقتصادی دبی ۲۰۱۰، تماماً مربوط به خدمات‌گرایی، بازار باز و اقتصاد دانش (۵) است که باعث می‌شود صاحب شرکت‌هایی با رده جهانی (۶) و مبتنی بر دانش باشد که از این طریق می‌توانند به صورت کارا رقابت نمایند. شیخ محمد آل مکتوم، امیر دومی، هدف‌های اقتصادی، بازاری و اجتماعی زیر را برای سال ۲۰۱۰ مشخص کرد: (۷)

بر حسب هدف‌های اقتصادی، دبی می‌بایست: ۱- به GDP ۳۰ میلیارد دلار دست یابد؛ ۲- به درآمد سرانه ۲۵۰۰۰ دلار دست یابد؛ ۳- جذب FDI به مقدار ۴ درصد از سطح GDP باشد؛ ۴- ۲۵ درصد از GDP، به وسیله بخش دانش خلق گردد که تمام بخش‌های خدمات، ۷۰ درصد از GDP را ارایه خواهند داد؛ ۵- برپایی یک اقتصاد بازار باز و آزاد جهت اطمینان از رقابت سالم و ۶- تغییر شکل حداقل ۱۵ دادوستد دبی (۸) به شکل شرکت‌های جهانی و محلی.

بر حسب هدف‌های بازاری، دبی می‌باید: ۱- یک برجستگی مهم در شبکه جهانی باشد که از جریان IT، سرمایه، اطلاعات، تجارت و مردم، نفع کامل کسب گردد؛ ۲- محوری از محورها در مرکز شبکه بین دبی، دویلین، کوپک، هنگ‌کنگ و سنگاپور باشد؛ ۳- برپایی محور و گذرگاه برای خاورمیانه، شمال آفریقا، CIS و کشورهای زیر مجموعه هند؛ ۴- الگوی منطقه گردد (۹) و ۵- پل لازم برای اروپا و آسیا شود. چشم‌انداز ۲۰۱۰ دارای سه افق است: افق اول، تاثیر کوتاه‌مدت بر اقتصاد می‌گذارد و افق سوم، تاثیر بلند مدت. هر افق مبتنی بر رهنمونی شفاف می‌باشد:

● افق یک: آن کاری را که به بهترین نحو انجام می‌دهیم، بهتر انجام دهیم.

● افق دو: مزیت‌های اصلی خود را در حیطه‌های جدید به کار ببریم.

● افق سوم: بذر سرمایه‌گذاری را برای رقابت‌های آینده بیافکنیم. خوشه صنعتی مرتبط با هر یک از افق‌ها، در زیر آمده است:

- افق ۱: تجارت، تدارکات، حمل و نقل و گردشگری؛

- افق ۲: فناوری خدماتی همچون امور مالی، رسانه، ارتباطات راه دور و فناوری اطلاعات؛

- افق ۳: R&D آموزش و پرورش و بخش‌های بازرسی همچون بیوتکنولوژی، صنایع دارویی، نانوتکنولوژی و ارتباطات بی‌سیم.

منطقه آزاد جبل علی، بنادر دبی، پروژه‌های مختلف سرگرمی و فراغت، مربوط به افق یک است. مرکز بین‌المللی امور مالی دبی (۱۰) و منطقه آزاد رسانه و فناوری جهت تحقق افق دو بر پا می‌گردد. پروژه‌هایی از قبیل اداره سرمایه‌گذاری و توسعه دبی (۱۱) و شهر بزرگ دبی، جهت موضوعات ۳ بر پا خواهد شد. (۱۲)

منطقه آزاد جبل علی

پیش‌قدم مناطق آزاد در UAE، منطقه آزاد جبل علی است. در دوره تاسیس آن، مفهوم مناطق آزاد به طور کلی مفهوم جدیدی برای خاور میانه بود؛ وقتی دولت دبی فرمان ایجاد اداره منطقه آزاد جبل علی را صادر کرد، دستورالعمل‌ها کمتر مورد توجه قرار گرفتند. در انجمن داد و ستد کنندگان، اغلب مردم هرگز اندیشه منطقه آزاد را نشینده بودند؛ حتی آنانی که از مفهوم منطقه آزاد آگاه شدند، در مورد اینکه آیا در محیط کار سنتی UAE اجرا خواهد شد یا خیر، شک داشتند. (۱۳)

در ابتدا به نظر می‌رسد که ایجاد آن، به قصد خدمت به شرکت‌های چندملیتی به جهت انبارداری و توزیع محصولات به خلیج فارس، ترقی تنوع‌گرایی اقتصاد و بهبود بنادر و فرودگاه‌ها بوده است؛ اما در طی سال‌ها، دامنه‌ای از صنایع رشد نمودند: از توزیع گرفته تا طیفی از تولیدات کارخانه‌ای، تجارت و خدمات. در ابتدا این منطقه ۷۰۰۰۰ متر مربع محیط انبارداری و طور کلی زمینی به وسعت ۸۵۰۰۰ متر مربع را پوشش می‌داد. دبی سه سال کوشش کرد تا ۲۵ جریب از صحرا را به محیط امن و بویا تبدیل کند. در می سال ۱۹۸۰، شیخ رشید آل مخدوم، حکم ایجاد جبل علی و اضافه کردن بندر به آن را برای تجارت عمده و ناحیه صنعتی صادر کرد و در نهایت جبل علی به ۷۵ جریب وسعت یافت و به وسیله آخرین فناوری اطلاعات، به منطقه رخصت داد تا امکانات تدارکاتی خود را تحکیم کند؛ چه از طریق دریا، زمین و یا آسمان.

برای این کار، دستورالعمل‌هایی برای جبل علی ارایه شد که دستورالعمل‌ها نسبتاً سر راست و آسان بودند. همچنین منطقه آزاد جبل علی و دیگر مناطق دبی (جمعاً ۱۶ منطقه (۱۴)) چندین بار مورد آزمایش گوناگون قرار گرفتند تا راه‌هایی را که تسهیل سرمایه‌گذاری و ورود شرکت‌های خارجی را برای آن‌ها مهیا می‌کند ایجاد نمایند؛ زیرا از دیگر دلایل موفقیت منطقه آزاد جبل علی در این است که شرکت‌های فعال، به دیگر مناطق و جاهایی که در امر توسعه درگیر هستند، دانش فنی عرضه می‌کنند. (۱۵)

مشکلی که در مورد ایجاد یک ساز و کار فیزیکی برای اهداف خاص در کشورهای در حال توسعه ایجاد می‌گردد، معمولاً با انواع

خاور میانه	٪۳۶
اروپا	٪۲۷
آسیا و پاسفیک	٪۲۵
اروپا	٪۱۰
آفریقا	٪۲

سوءاستفاده‌های اقتصادی مواجه می‌گردد. دولت امارات، خود زمین را مهیا نمود و تا هنگامی که این منطقه خود را بیابد، زیربناها با کمک دولت ایجاد شد. دولت در ابتدا جبل علی را در دستیابی به اعتبار بازرگانی کمک نمود. این حمایت‌ها و تعهدات، قادر ساخت که از فعالیت بورس بازان (زمین خواران) (۱۶) که جستجوگر نفع کوتاه مدت می‌باشند، جلوگیری نماید و اجازه داد تا منطقه در نفع بلند مدت تمرکز نماید. (۱۷)

هند، به تنهایی مبدأ ۳۶ درصد از سرمایه‌گذاری‌ها در جبل علی بوده است. (۱۹)

دومین منبع درآمدی UAE، صادرات دوباره (۲۰) می‌باشد (حدود یک سوم از صادرات تجاری). این نشان‌دهنده این است که UAE مرکز صادرات دوباره می‌باشند؛ بالاخص برای هند، ایران و عراق. سهم ثابت از افزایش کنونی در صادرات، بازگوکننده نقش بندرهای کشور UAE در عرضه محموله‌های تجاری برای بازسازی عراق می‌باشد.

نزدیک ۶۰ درصد از صادرات غیر هیدروکربنی، از مناطق آزاد، مخصوصاً از جبل علی، انجام می‌گیرد؛ کالاهای اصلی صادر شده از جبل علی، ماشین‌ها و لوازم شامل رایانه و دیگر لوازم الکترونیکی مصرفی می‌باشند. صادرات غیر هیدروکربنی از بیرون مناطق آزاد، محصولات تنباکویی، لباس و آلومینوم است.

صادرات غیر نفتی، بیشتر به هند (۳۰ درصد از صادرات تجاری غیر نفتی)، ۲۳ درصد به کشورهای عربی و ۱۱/۵ درصد به اروپا می‌رود؛ همچنین صادرات دوباره بیشتر به ایران و هند (هر کدام ۱۷ درصد و کشورهای عضو اتحادیه خلیج فارس (۱۱ درصد) می‌رود. مبدأ واردات UAE نیز بیشتر از هند، چین، انگلستان، ژاپن و آلمان می‌باشد. (۲۱)

ب- انگیزه‌ها برای داد و ستد

در خارج مناطق آزاد، تقریباً هیچ انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد. محدودیت‌های سرمایه‌گذاری خارجی در اقتصاد UAE و خارج از مناطق آزاد، شامل موارد زیر است:

محدودیت‌های عمومی ورود: حداقل ۵۱ درصد از سهام شرکت‌ها (به غیر از شعبات بنگاه‌های خارجی) باید ملیت اماراتی داشته باشند. ملیت‌های (P)GCC (۲۲) مجازند تا ۷۵ درصد از دارایی‌های شرکت‌ها را در بخش‌های صنعت، کشاورزی و ساختمان و تا ۱۰۰ درصد از دارایی‌های شرکت‌ها را در صنعت هتلداری داشته باشند.

محدودیت‌های بخشی برای ورود: خارجیان به طور موثری از بخش توزیع مستثنی گشته‌اند. قانون بازرگانی ملزم کرده است که شرکت اصلی خارجی (۲۳) تولیدات خود را در UAE فقط از طریق کارگزاران انحصاری بازرگانی که ملیت UAE دارند یا کاملاً تحت مالکیت ملیت UAE هستند، توزیع نمایند.

مالکیت زمین: تسهیلات کنونی، فقط ملل (P)GCC را برای

سال	۳۰ سرمایه‌گذاری
۱۹۸۵	۲۲۰
۱۹۹۰	۹۰۰
۱۹۹۵	۱۷۵۰
۲۰۰۰	۳۰۰۰
آوریل ۲۰۰۴	۴۰۰۰*
۲۰۰۵	

* - آمار سال ۲۰۰۵ از این منبع بوده است: JAFZA online; 2006

جبل علی هم‌اکنون (۲۰۰۶ م.) دارای گواهینامه ۲۰۰۰:۹۰۰۱ ISO است و بیش از ۴۰۰۰ کسب و کار از بیش از ۱۰۰ کشور، شامل بیش از ۱۴۰ شرکت از ۵۰۰ شرکت ثروتمند جهان، در حال استفاده از جبل علی می‌باشند. (۱۸)

الف- وضعیت اقتصادی جبل علی

جبل علی، یک محور توزیع / تدارکاتی همراه با افزایش در پایه‌های صنعتی می‌باشد. این منطقه، از طریق شبکه اصلی فراهم‌کنندگان خدمات، حمایت می‌گردد. فعالیت‌های موجود در جبل علی به شرح ذیل می‌باشند (مربوط به سال ۲۰۰۳ م.):

خدمات (۴ درصد): حسابداری / مشاوره، آژانس مسافرتی، اجاره اتومبیل و خدمات حمل و نقل؛

تولید کارخانه‌ای (۲۶ درصد): تعمیر و نگهداری، پتروشیمی / شیمی، غذا و آشامیدنی، پوشاک، پلاستیک‌ها، محصولات فلزی، لوازم الکتریکی و خودرو؛

تجارت (۷۴ درصد): تجارت انواع کالاهای مصرفی، صنعتی، ماشین‌های الکتریکی و پزشکی، محصولات خانگی قابل تجارت و فراهم‌کننده‌های تدارکاتی / حمل و نقل.

از نظر رشد شرکت‌ها بدین صورت است:

رشد تعداد شرکت‌های سرمایه‌گذاری کننده در جبل علی در طی سال‌ها، شاهدی برای موفقیت این منطقه آزاد در خدمات دهی می‌باشد. تا پایان سال ۲۰۰۳، سهم نواحی دنیا از نظر مبدأ شرکت‌های سرمایه‌گذاری در جبل علی به شرح جدول بالا است:

داشتن زمین در UAE مجاز کرده است.

صادرات، توزیع و یا نگهداری اقلامی را که در گواهینامه مشخص شده است، انجام دهد.

● گواهینامه صنعتی (۳۳) که اجازه می‌دهد دارنده آن، مواد خام را وارد، تولید بعضی از محصولات معین را انجام و محصولات نهایی را به هر کشوری صادر نماید.

● گواهینامه خدمات (۳۵) که اجازه می‌دهد دارند آن، خدمات مشخص شده در گواهینامه را در منطقه آزاد انجام دهد. نوع خدمات باید با گواهینامه شرکت مادر که توسط بخش اقتصادی شهرداری امارت مربوطه در UAE ارائه شده است، مطابقت داشته باشد.

● گواهینامه صنعت ملی (۳۶) برای شرکت‌های تولید صنعتی با مالکیت کامل یا دارندگان حداقل ۵۱ درصد از سهام شورای همکاری خلیج فارس ایجاد شده است.

شرکت‌هایی که دارنده گواهینامه منطقه آزاد (۳۷) می‌باشند، مجازند تا در منطقه آزاد جبل علی و بیرون UAE فعالیت نمایند. فعالیت در UAE می‌تواند هم به وسیله کارگزاران بازرگانی (۳۸)، نمایندگی (۳۹)، توزیع کننده یا شرکت مادر گواهی شده توسط اداره مربوطه در UAE انجام شود. هر شرکت دارند گواهینامه منطقه آزاد می‌تواند خود، از داخل UAE کالا یا خدمات خریداری نماید. (۴۰) شرکت‌هایی که در منطق آزاد جبل علی استقرار یافته‌اند، الزامی برای استرداد گواهی تجارت شهرداری یا مدارک برای شرکت‌ها ندارند و فقط یک سهامدار نیاز است تا در منطقه آزاد جبل علی شروع به کار نمایند. (۴۱) هر شرکتی که مایل است تا پروژه‌ای را در منطقه آزاد جبل علی بر پا کند، اول باید یک پرسشنامه بسیار ساده پر نماید و بعد از سایر مراحل نظیر جلسات توضیح طرح و جزئیات آن، اگر پروژه چیزی رضایتبخش بود، اداره موافقتنامه مشروط (۴۲) را برای پروژه ارائه می‌دهد و پس از آن، توافق اجاره و اگر لازم بود، توافقنامه تایید پرسنل (۴۳) توسط اداره برای امضاء شرکت مهیا می‌شود. در زمان امضاء، خواهنده ملزم خواهد شد، بیمه نامه‌های (۴۴) گفته شده در توافقنامه را فراهم کند و اجاره توافقی و بهای گواهینامه را برای حصول گواهینامه پرداخت نمایند.

برای ایجاد بنگاه، خواهنده باید حداقل یک میلیون درهم سرمایه داشته باشد و این محدود به مقدار سرمایه پرداخت شده است. برپایی یک بنگاه در منطقه آزاد تجاری، فقط به یک سهامدار و نهاد قانونی مستقل نیاز دارد. (۴۵)

علاوه بر این، اشکال مختلف صنفی بیشتری در مناطق آزاد نسبت به اقتصاد داخلی پیشنهاد می‌گردد. در نهایت، شرکت‌های عاری از قید فرایند سخت ثبت (۴۶)، در مناطق آزاد برپا می‌شوند. (۴۷)

بانک جهانی، مشخص نمود UAE که یکی از کشورهای است که برپایی داد و ستد جدید در آن، کمترین زحمت را دارد و بنا بر گزارش بانک جهانی، متوسط دوره مورد نیاز برای احداث داد و ستد جدید در UAE، ۲۹ روز است که متوسط این دوره برای کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا ۶۰ روز می‌باشد. طبق گزارش بانک جهانی، هزینه برپایی یک داد و ستد جدید (بسان درصدی از درآمد ناخالص ملی) ۲۴/۴ درصد می‌باشد که این در مقایسه با کشورهای خاورمیانه و شمال

بازگرداندن سرمایه و سودها: سرمایه‌گذاران خارجی مستحق‌اند تا بر اساس پول قابل تبدیل، سرمایه خارجی سرمایه‌گذاری شده، بازده‌ها، سودها و فرایندهایی را که از تسویه حساب (۲۴) پروژه‌های سرمایه‌گذاری به دست می‌آیند، به بیرون انتقال دهند. (۲۵) در منطقه آزاد جبل علی، انگیزه‌های زیر برای سرمایه‌گذاران وجود دارد؛ اما جذابیت مناطق آزاد امارات برای سرمایه‌گذاران خارجی به صورت زیادی وابسته به این عامل است که محیط قانونی آسان را فراهم کرده است. ارایه انگیزه‌های کلاسیک جهت سرمایه‌گذاران، از قبیل تخفیف مالیاتی و زیرساخت‌های یارانه‌ای، به خودی خود بعید است که اثر زیادی روی اقتصاد با مالیات گذاری کم و پیشرفته UAE بگذارد. (۲۶)

این انگیزه‌ها عبارتند از:

● ۱۰۰ درصد مالکیت خارجی؛
● معافیت از مالیات بر درآمد و مالیات بر شرکت‌ها برای یک دوره ۵۰ ساله (۲۷)؛

● معافیت از تعرفه برای واردات کالاها؛
● محدودیت در مورد استفاده از پول خارجی وجود ندارد؛
● مجاز بودن بازگرداندن سودها و سرمایه‌ها. (۲۸)

کارگران خارجی حدود ۹۰ درصد از نیروی کار UAE را تشکیل می‌دهند (آمار مربوط به سال ۲۰۰۰ م. می‌باشد). در بعضی از مناطق آزاد امارات، ۹۹ درصد از کارگران در بخش خصوصی، ملیت خارجی دارند؛ علاوه بر این‌ها، یک حمایت مدیریتی سطح بالا از جانب اداره منطقه آزاد جبل علی وجود دارد؛ البته محدودیت‌هایی نیز برای اجیر کردن کارگران خارجی وجود دارد. این محدودیت‌ها به خاطر امضاء عهدنامه‌های ILO توسط UAE می‌باشد که به مناطق آزاد نیز تسری می‌یابد.

دادوستدهای خارجی، به استثنای فروش به نیروهای مسلح، باید دارای ملیت UAE باشند. قوانین، کارگزارها و بخش‌های توزیع را ملزم می‌کند تا مالکیت دادوستدهای درگیر با واردات و توزیع کالاها ساخت خارج، ۱۰۰ درصد ملیت UAE و مالکیت سایر دادوستدها باید حداقل ۵۱ درصد ملیت امارات را داشته باشند؛ اما شرکت‌هایی که در درون مناطق آزاد UAE فعالیت می‌کنند، از قانون کارگزار / توزیع کننده، متکفل و مالکیت ملی (۲۹) مستثنی می‌باشند؛ گرچه اگر فاقد ۵۱ درصد از مالکیت ملی باشند؛ با آن‌ها همچون بنگاه‌های خارجی رفتار می‌گردد. (۳۰)

همچنین شرکت‌های مجاز برای فعالیت در منطقه آزاد جبل علی، از یکی از گواهینامه‌های زیر که قابل قابل تمدید به مدت طولانی می‌باشد که به مثابه اجاره معتبر (۳۱) از اداره منطقه آزاد اعطا می‌شود منتفع می‌گردند:

● گواهینامه تجارت معمولی (۳۲) که اجازه می‌دهد دارنده آن، واردات، توزیع و انبارداری تمام اقلام را طبق قواعد و قوانین اداره منطقه آزاد جبل علی انجام دهد.
● گواهینامه تجارت (۳۳) که اجازه می‌دهد دارنده آن، واردات و

آفریقا (MENA) با متوسط ۷۶/۱ درصد خیلی کم می‌باشد. ده دستور عمل برای برپایی یک داد و ستد جدید در UAE وجود دارد که در MENA این تعداد ۱۲ تا می‌باشد. (۴۸)

ج- وضعیت زیر ساخت‌ها

با ادغام اداره بنادر دبی، بخش گمرکات و اداره منطقه آزاد جبل علی در سال ۲۰۰۰ به اتحادیه بنادر، گمرکات و منطقه آزاد (۴۹)، نقش استراتژیکی در توانایی اولیای امور جبل علی در جهت بهتر نمودن انتظارات بازی می‌کند. استفاده از منابع ترکیب شده این سه اداره، موجب خلق کارایی می‌گردد و فرصتی ایده آل را برای مبادله اطلاعات ایجاد می‌کند و مشتریان از ارزیابی فنی، مدیریت، خدمات جدید و ابتکاری منتفع می‌شوند؛ همچنین این ادغام، اهداف نظارتی و امنیتی گمرکات و ارتباط با واحدهای کسب و کار بیشتر گردید و در نتیجه تمام نهادها با هماهنگی بیشتری وظایف خود را انجام می‌دهند؛ لذا منطقه سوق الجیشی دبی، همراه با بندر جبل علی، یازدهمین بندر بزرگ جهان شده است. (۵۰) بندر دبی برای مشتریان جبل علی، تسهیلات کانتینری، انبارهای خنک‌کننده و انبار فراهم می‌آورد. شرکت‌ها می‌توانند از خدمات ابتکاری نظیر سیستم مدیریت پایانه کانتینری (۵۱)، پوشش دهی دامنه گسترده‌ای از اسباب دادوستد و تسهیلات که با حمل و نقل کانتینری بین بندری بندر رشید و جبل علی یکپارچه شده است و یا از سیستم حمل و نقل کانتینری کرایه‌ای (۵۲) منتفع گردند که تمام عملیات در این ایستگاه‌ها رایانه‌ای می‌باشد. (۵۳)

بندر دبی، بهترین بندر در خاور میانه و در دنیا، در ردیف ۱۵ می‌باشد (بر حسب حمل و نقل کانتینری رتبه ۱۵ می‌باشد و همانطور که گفته شد، از نظر بزرگی یازدهمین می‌باشد. این اطلاعات تا ۲۰۰۶ م. است). تجارت معمولی دبی، با کشورهای نزدیک خلیج فارس، دریای سرخ، شرق آفریقا و شبه قاره آسیا که وضعیت خود را با دنیا بهبود داده‌اند، می‌باشد.

خدمات برجسته‌ای که بندر دبی ارائه می‌کند، شامل این موارد می‌باشد: حمل و نقل معمولی، ایجاد لنگرگاه برای حمل و نقل حجیم، تعمیر کشتی‌ها، ارائه تسهیلات کامیون‌های تجاری و ارائه تسهیلات برای مسافرین.

این بندر همچنین دارای تأسیسات مخزنی است و با یک ساز و کار سریع به پایانه‌های حمل و نقل جبل علی و ناحیه فرودگاهی حمل و نقل دبی متصل می‌باشد و قلمروی وسیعی از زنجیره‌های توزیع و خدمات تدارکاتی، شامل ترخیص گمرکی، مدیریت حمل و نقل کرایه‌ای صادرات و واردات و کنترل انبار می‌باشد در سال ۲۰۰۴، بندر بیش از ۶/۲۴ میلیون حمل و نقل کانتینری انجام داد که توضیح دهنده افزایش ۲۴/۶ درصدی از سال ۲۰۰۳ می‌باشد که از نظر سرعت رشد ظرفیت کانتینری در جهان سوم است (از نظر بزرگی یازدهمین در جهان).

همچنین در سال ۲۰۰۴، بندر دبی برای گسترش ظرفیت حمل و نقل خود، توافقنامه‌ای را با بندر ابوظیبی و بنادر فوجیره امضاء کرد تا استراتژی ادغام را هر چه بیشتر پیش ببرند. در سال ۲۰۰۵، اداره

دریانوردی دبی (۵۴) یکسری طرحها را برای بهبود خدمات مربوط به حمل و نقل ارائه داد؛ همچنین شهر دریانوردی دبی (۵۵) برای این که محوری برای داد و ستدهای دریایی گردد، شش بخش بزرگ را همراه با تأسیسات لازم فراهم نمود. این شش بخش این‌ها می‌باشند: ۱- خدمات دریایی؛ ۲- مدیریت؛ ۳- بازاریابی تولید؛ ۴- تحقیق و پژوهش؛ ۵- طراحی کشتی و ۶- تفریح. (۵۶)

مشتریان جبل علی می‌توانند از یکی از مراکز مختلف درون بخش بندر دبی و گمرکات منتفع گردند. از آنجایی که اداره بندر دبی تنها رسیدگی‌کننده محموله بار کشتی در جبل علی می‌باشد؛ گمرکات، مراحل مربوط به گواهی ترخیص کالا (۵۷) را انجام می‌دهند. بیلان گواهینامه ترخیص (۵۸) محموله‌های وارده شده و خارج شده از جبل علی، به صورت یارانه‌ای می‌باشد. تمام این‌ها در مراحل ساده‌ای انجام می‌گیرد که اجازه می‌دهد محموله‌ها جهت ترخیص، زمان کمی را صرف کنند که این، در سایه مجاورت جبل علی با فرودگاه بین‌المللی دبی می‌باشد. (۵۹)

د- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

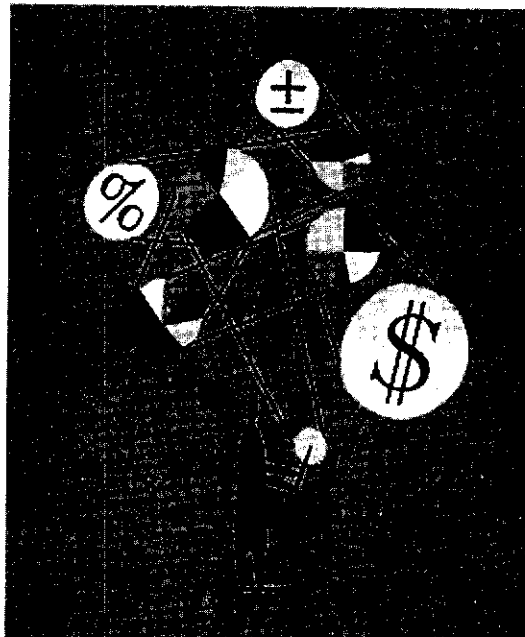
UAE به شدت اعتقاد دارد که بخش خصوصی (اعم از داخلی و خارجی) موتور رشد بلندمدت می‌باشد. FDI با خود دانش و ارزیابی را به نواحی که هنوز مزیت اصلی وجود ندارد، می‌آورد و به وسیله شبکه‌های جدید و اشتغال‌زایی در امور دانش‌خواه و بخش‌های ایجادکننده ارزش افزوده بالا، بازارهای جدید ایجاد می‌کند. دولت UAE همچنین بنگاه‌های خارجی و ماهر را جهت حمایت از کوشش‌هایش برای توسعه و گسترش زیرساخت‌های بنادر و فرودگاه‌ها، مناطق تجارت خارجی، بیمارستان‌ها و صنایع استخدام می‌نماید. (۶۰)

صندوق بین‌المللی پول تخمین زده است که در سال ۲۰۰۵ جریان FDI به امارات، ۱۱ میلیارد دلار بوده است (چون داده‌های رسمی در این مورد وجود ندارد). بخش‌های جذب‌کننده FDI، بیشتر بخش نفت و گاز، خدمات، نیرو و آب، کامپیوتر، لوازم پزشکی و ارتباطات راه دور می‌باشد؛ همچنین حجم عظیمی از FDI مستقیماً به پروژه‌های مربوط به مستغلات و به مناطق آزاد می‌رود.

از قبال این جریان FDI و خدمات‌رسانی، تخمین زده می‌شود که جبل علی درآمد کل تخمینی حدود ۸/۵ میلیارد دلار را در سال ۲۰۰۵ کسب کرده باشد. حجم عظیمی از FDI در صنایعی نظیر مونتاژ محصولات الکترونیکی، لوازم مهندسی سبک و تولیدات کارخانه‌ای مبادرت دارند؛ به همین نحو نیز مقداری از FDI، به علت منتفع شدن از هزینه‌های پایین، زیرساخت‌های عالی و خدمات تدارکاتی، جذب خدمات توزیعی شده‌اند. (۶۱) دیگر عامل بسیار مهم در گسترش FDI در UAE (سال ۲۰۰۴)، ممکن است آزادسازی زیربخش‌های مستغلات در دبی باشد و در نتیجه، سرمایه‌گذاری انبوه در مسکن و توسعه پروژه‌هایی نظیر شهر اینترنتی دبی، شهر دانش، دره سیلیکون و مرکز بین‌المللی مالی دبی و دیگر چیزها باشد. (۶۲)

۵- فعالیت بخش خصوصی

بارز بودن فعالیت‌های بخش خصوصی و متنوع بودن اقتصاد، نشان‌دهنده آن است که محیط برای فعالیت بخش خصوصی مناسب است؛ در نتیجه بهره‌وری بالا و کاهش تصدی دولت را در پی دارد. به غیر از آنکه اگر سیاستی به طور کلی برای اقتصاد خوب باشد برای مناطق آزاد نیز خوب می‌باشد، فعالیت بخش خصوصی، موجب افزایش جذب FDI در مناطق آزاد و نیز افزایش صادرات از آن مناطق خواهد شد؛ به علاوه به علت افزایش بهره‌وری و کاهش تصدی دولت، تورم کاهش می‌یابد و با کاهش تورم، جذب FDI افزایش خواهد یافت.

گاز را در نظر نگیریم، بر بخش عمومی تفوق داشته است. (۶۴)

امارات متحده عربی به صورت موفقیت‌آمیزی از ثروت بادآورده (۶۵) در اثر افزایش قیمت نفت جهت مدرن نمودن (۶۶) و گسترش زیرساخت‌ها و تنوع بخشیدن به اقتصاد خود استفاده نموده است؛ در نتیجه، امروزه خط ساحلی امارات، با آسمان خراش‌های نوین، کارخانه‌ها، هتل‌های تجمعاتی، فرودگاه، بیمارستان‌ها و مدرسه‌های جدید پر شده است. UAE اقتصاد خود را به وسیله دستیابی به چندین تولید کارخانه جدید، از قبیل کارخانه فولاد و کارخانه

کابل‌سازی انجام داد. اغلب سرمایه‌گذاران در بخش خصوصی، بر روی صنایع زیرساختی (۶۷)، مستغلات (۶۸) و بخش خدمات متمرکز شده‌اند. این کشور، کمتر از درآمدهای داخلی خود به صورت غیرمتشابه‌ای نسبت به کشورهای خاور میانه استفاده کرده است و درآمد سرانه آن شبیه به اغلب کشورهای اروپای غربی می‌باشد. (۶۹)

شگفت‌انگیز این است که بخش انرژی، بزرگترین جزء اقتصاد UAE می‌باشد؛ اما وقتی درآمد نفتی کشور، ۳۰ درصد در طی بحران نفتی منطقه کاهش یافت، بخش خصوصی با افزودن ۴/۷ درصد به بخش غیرنفتی GDP، این کاهش را تا حدی جبران نمود؛ رهبران UAE بخش‌های اقتصاد را متنوع و آزادسازی نمودند، در نتیجه وابستگی به بخش نفتی کاهش یافت؛ این دگرگونی به خاطر سیاست‌های دولت که می‌خواست بوروکراسی را کم، مناطق آزاد را ایجاد و فروش نهادهای دولتی را زیاد نماید، ایجاد شد و از آن طریق امارات منتفع گشت. همچنین برای اینکه شرکت‌های خارجی و بخش خصوصی داخلی محیط داد و ستدی مناسبی داشته باشند، UAE قانون تجارت (۷۰) خود را مورد بازبینی قرار داد تا قواعد مشخص ورشکستگی را مشخص نماید (۷۱) و علاوه بر آن، از سال ۱۹۹۲، مالکیت فکری (۷۲) را به عنوان بخشی از کوشش‌ها جهت بهبود استانداردها تصویب نمود؛ گرچه قوانین جاری در حال حاضر تماماً مورد قبول WTO نیست. (۷۳)

۷- نهادهای پولی و مالی

تاسیس نهادهای پولی و مالی موجب افزایش اطلاعات سرمایه‌گذاری و در نتیجه کاهش مخاطرات سرمایه‌گذاری و افزایش بازدهی سرمایه‌گذاری می‌گردد؛ وجود بازارهای مالی کارا موجب افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در یک کشور و همچنین مناطق آزاد آن کشور می‌گردد.

رشد بخش خدمات مالی، به طور برجسته‌ای اهمیت محوری در استراتژی توسعه UAE داشته است که این روند همچنان ادامه دارد.

امارات متحده عربی، شاید نسبت به تمام کشورهای GCC (P)، در مورد خصوصی‌سازی و تنوع‌سازی اقتصاد از بخش نفتی جلوتر باشد. با اینکه هنوز ۸۰ درصد صادرات آن کشور را نفت و گاز تشکیل می‌دهند، اما فقط یک سوم GDP آن کشور را شامل می‌گردد. (۶۳) از زمان برپایی فدراسیون UAE در سال ۱۹۷۱، توسعه اقتصادی در UAE، به وسیله دستیابی به چیزی که بسیار فراتر از یک کشور در حال توسعه انتظار می‌رود مشخص می‌گردد. با واقعی جلوه نمودن اتمام منابع کربنی به مثابه منبع اصلی درآمد، رهبران UAE فوراً به فعالیت‌هایی که موجب تنوع اقتصادی مبتنی بر فعالیت‌های غیرهیدروکربنی بود، اقدام کردند؛ از قبیل گردشگری، صادرات مجدد، ساخت و ساز ساختمان و بانکداری. به دنبال سال‌های موفقیت در بهبود تنوع بخشی اقتصاد UAE و خلق فرصت‌های چشمگیر برای سرمایه‌گذاری خصوصی در داد و ستدهای UAE، دولت‌مردان و کارشناسان مالی در ابتدای تصدیق نمودند که فضای بارزی برای رشد سرمایه‌گذاری وجود دارد؛ هم از طریق تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی ملی در UAE و هم از طریق جذب بیشتر FDI. واضح است که فرصت‌های داد و ستدی خود به تنهایی برای بهبود سرمایه‌گذاری کافی نیست. توجه بر خلق محیط مثبت‌تر داد و ستد که بر روش‌های علمی بهتر، چارچوب‌های قانونی بهتر که واضح نیز باشند تمرکز نمود.

توسعه مستمر بخش غیرنفتی، بیشتر بر تنوع‌گرایی اقتصادی ۷۸/۸ درصدی GDP در سال ۲۰۰۲ تأکید می‌کند (در مقایسه با ۵/۷۶ درصد در سال ۲۰۰۱) که ناشی از ستانده بخش خصوصی می‌باشد؛ ضمناً در چند سال گذشته UAE برای اینکه بخش خصوصی نقش بیشتری در اقتصاد داخلی داشته باشد، به سوی خصوصی‌سازی نهادهای عمومی و گسترش انگیزه برای تولید مشترک بخش خصوصی، سمت‌گیری بیشتری نموده است؛ در نتیجه، سهم بخش خصوصی در تولید ناخالص داخلی، به طور ثابت، هنگامی بخش نفت و

مالی با چهار بانک، شامل CSFB اروپا، بانک AG آلمان، بانک HSBC و UBC همکاری می‌کند. (۸۶)

ز- سیاست‌های پولی، مالی و ارزی

برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، سیاست‌های پولی و مالی باید مناسب و قابل پیش‌بینی باشند و موجب تورم و نوسانات آن نگردد؛ همچنین معافیت‌های مالیاتی رشددهنده بخش خصوصی و موجب افزایش جذب FDI می‌گردد. ظاهراً امارات برای جبران درآمدهای مالیاتی و نیز عدم اتکا به درآمد نفت، به غیر از خصوصی‌سازی، سعی می‌نماید که منابع و مخارج دولت را متناسب نمایند.

درآمدهای عمومی از ۷۷ میلیارد درهم در سال ۲۰۰۲ به ۹۴/۴ میلیارد درهم در سال ۲۰۰۴ رسید که حدود ۲۲/۶ درصد رشد داشت. این اصولاً به خاطر افزایش درآمدهای نفت و گاز و افزایش بازدهی‌های ناشی از گمرکات (۸۷) (از ۲/۴ میلیارد درهم به ۳ میلیارد درهم تا سال ۲۰۰۴) بود. از آنجا که درآمدهای عمومی به طور مشخص رشد کرده‌اند، اما مخارج کل فقط ۴/۳ درصد رشد نموده است - از ۹۰/۴ میلیارد درهم در سال ۲۰۰۳ به ۹۵/۳ میلیارد درهم در سال ۲۰۰۴ - اغلب این مخارج، به خاطر افزایش مخارج جاری بوده است. با مدیریت احتیاطی (۸۸) درآمدهای عمومی، مخارج عمومی در سال ۲۰۰۴ به مقدار ۸۵۵ میلیون درهم کاهش یافت (یا کمتر از ۱ درصد از مخارج عمومی) که این کسری به وسیله مخارج دولت مدیریت می‌گردد. (۸۹) این سیاست‌های احتیاطی، کسری مالی را کاهش و تراز مالی را نیز بهبود داد؛ اما IMF، لزوم هماهنگی بیشتر سیاست‌های مالی بین امارت‌های منفرد و دولت فدرال، متعارف‌سازی حسابداری و بهبود جریان داده‌ها بین سطوح دولتی را توصیه می‌کند. صندوق بین‌المللی پول، توصیه می‌نماید که پاداش دهی و آرایه خدمات شهری بر اساس بهره‌وری تقویت شود. برای نظم‌بخشیدن به سیاست‌های مالی، IMF مکرراً بیان می‌دارد که امارات، کاهش اتکا به درآمدهای نفتی و گازی را وسیع‌تر نماید و به مالیات بر دارایی و مالیات بر ارزش افزوده روی بیاورد. (۹۰) دولت فدرال، هیچ قانون مالیاتی برای نرخ‌های مالیات بر درآمد شرکت‌ها اعلام نکرده است. اغلب امارت‌ها به صورت منفرد حکم مالیاتی مربوط به شرکت‌ها را آرایه کرده‌اند؛ اما آن‌ها اغلب به بخش‌های هیدروکربنی و شعبات بانک‌های خارجی که مالیات با نرخ ثابت می‌پردازند، محدود گشته‌اند. (۹۱)

همچنین صندوق، پافشاری می‌کند که دولت UAE یارانه‌های آب و برق برای افراد جامعه خود را حذف کند و آن‌ها را به وسیله پرداخت به افراد زیر سطح درآمد، هدفمند نماید.

نرخ ارز تثبیت شده (۹۲)، به وسیله بنیانهای قوی اقتصاد و سیاست‌های بی‌نقص مالی حمایت می‌گردد و سپری برای ثبات قیمت‌ها و ابزاری برای اعتماد بازار می‌باشد. گرچه دولت UAE در مورد انتخاب رژیم ارز تحت اتحادیه پولی برنامه‌ریزی شده (GCC) (P) بی‌تعصب (۹۳) است (فکر بازتری دارد)؛ اما IMF هشدار می‌دهد که رژیم‌های نرخ ارزی بیشتر قابل انعطاف، توسعه نهادی بازارهای ارز و

بر حسب اهمیت کلی آن‌ها، بخش‌های مالی ۷/۳ درصد از ستانده را در سال ۲۰۰۱ تشکیل داده‌اند که این مقدار در سال ۲۰۰۲ به ۷/۷ درصد رسیده است. (۷۴) ظاهراً ۴۷ بانک تجاری همراه با ۳۵۰ شعبه در UAE فعالیت می‌کنند که ۳۸ تا از آن‌ها خارجی (با بیش از ۲۰۰ شعبه) می‌باشند. قانون فدرال، بانک‌ها را محدود نموده است که بیش از ۸ شعبه نداشته باشند. همچنین یک بانک اسلامی در دبی وجود دارد. (۷۵) امارات متحده عربی، دارای بخش بانکداری تجاری توسعه یافته خوب است که به مشتریان خود خدمات بانکی کامل می‌دهد. تنوع‌سازی خدمات در درون بخش بازرگانی، همچنین باعث شده است که امارات متحده عربی، سرمایه‌گذاران را جذب نماید. گزارشات مالی بین‌المللی نشان می‌دهند که شانزده تا از بانک‌ها در UAE جزء ۱۰۰ بانک برتر جهان می‌باشند و در ناحیه عربی بانک‌ها EAU برجسته‌ترین می‌باشند. (۷۶)

با وجود عدم اطمینان منطقه، سپرده‌های بانک‌ها UAE در طی سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۳ افزایش یافت. این وضعیت نشان می‌دهد که سپرده بانک‌ها از ۵۰ میلیارد دلار در پایان سال ۲۰۰۲، به ۶۵ میلیارد دلار در پایان سال ۲۰۰۳ رسید و در میانه سال ۲۰۰۴، این مقدار به ۷۰ میلیارد دلار بالغ گشت. بانک مرکزی UAE گزارش داد که اغلب این افزایش‌ها از طریق سپرده‌سازان ساکنین منطقه (۷۷) بوده است.

به غیر از بانک‌های تجاری، UAE دو نهاد مالی مهم ایجاد کرده است: مرکز بین‌المللی مالی دبی (۷۸) و بورس معاملات مالی بین‌المللی دبی (۸۰).

در سال ۲۰۰۲، اولیای امور دبی، طرح DIFC را توسعه دادند که فعالیت آن از سال ۲۰۰۳ شروع شد. در جولای سال ۲۰۰۳، کابینه فدرال UAE، یک فرمان فدرالی را تصویب کرد که اجازه می‌داد، DIFC درجه بزرگتری از قدرت را داشته باشد. مصوبه آن زمان اجازه می‌داد که مناطق آزاد مالی در UAE ایجاد گردند. این کار قدمی بارز برای تبدیل شدن به یک مرکز مالی منطقه‌ای بود.

برای راحتی کسانی که با این مرکز سر و کار داشتند، در ژانویه سال ۲۰۰۴، مدیریت خدمات مالی دبی، ۱۲ قانون جدید که فعالیت DIFC را بهتر معرفی می‌کرد، آرایه داد. این قوانین، مطابق با عرف جهانی بود و برای تهیه آن، از بهترین نمونه‌های قانون در جهان استفاده شد. این قانون واضح، خلاصه و مورد اطمینان کسانی که با آنان سر و کار داشتند بود؛ چرا که حقوق و تعهدات نهادهای مالی و دیگر شرکت‌هایی را که در DIFC یا از طرف DIFC فعالیت می‌کردند مشخص می‌نمود.

DIFX در سپتامبر ۲۰۰۵ برای تجارت ایجاد شد. هدف از DIFX، مدیریت معاملات در منطقه برای دارایی‌ها (۸۱)، اوراق قرضه (۸۲)، اعتبارات (۸۳)، موضوعات بانکداری اسلامی (۸۴) و دیگر اوراق‌های بهادار (۸۵) بود و همچنین برای اینکه دروازه‌ای باشد برای سرمایه‌گذاران منطقه‌ای و بین‌المللی DIFX. بیش از ۴۰ عضو را تا پایان سال ۲۰۰۶ خواهد داشت که شامل بانک‌های سرمایه‌گذاری برجسته جهان و منطقه می‌باشند؛ همچنین DIFX فهرستی از پنج بانک اوراق بهادار آلمانی را گشایش نموده است؛ به غیر از آن، این نهاد

در GCC (P)، امارات ۱۰۰ زیربخش از خدمات را آزاد سازی کرد. UAE هم اکنون (۲۰۰۶ م.) در حال مذاکره با اتحادیه اروپا برای توافقنامه تجارت آزاد می باشد که دستیابی به صنایع و محصولات کشاورزی، تجارت خدمات، مالکیت فکری، قواعد مبداء، سرمایه گذاری و مقررات و توافقنامه های نهادی را پوشش می دهد. (۱۰۲)

پی نوشت ها:

- ۱- امارات متحده عربی عضو WTO می باشد.
- 2-Foreign Investment Advisory Service(FIAS); 2004
- 3-Donboli, John H. Farnaz Kashefi; 2005
- 4- International Finance Corporation(IFC); 2004
- 5-Knowledge's Economy
- 6-World-Class Companies
- ۷- در اینجا اهداف اقتصادی و بازاری آمده است، برای مطالعه موضوعات اجتماعی ر.ک ۲۰۰۴؛ FIAS.
- 8- Dubai Based Business
- 9- Image Leader
- 10-The Dubai International Finance Center
- 11-The Dubai Development and Investment Authority
- 12-FIAS; 2004
- 13-Ibid
- ۱۴- دبی به غیر از جبل علی، دارای مناطق دیگری نیز می باشد؛ نظیر مرکز کالاها و فلزات، پارک طلا و الماس، منطقه آزاد تجهیزات سنگین و کامیون، منطقه آزاد محمد ابن رشید، شهر رسانه ای دبی، دهکده دانش، منطقه بین المللی تولیدات رسانه ای، منطقه آزاد فرودگاه دبی، دره سیلیکون دبی، منطقه آزاد فرش دبی، مرکز گل دبی، دهکده کاشی دبی و شهر تندرستی دبی (Dubai Health Care City).
- 15-OECD; 2005, p. 53
- 16-Speculators
- 17- IFC; 2004
- 18-Jebel Ali Free Zone Authority(JAFZA) online; 2006
- 19-IFC; 2004
- 20-Re-Export
- 21-WTO; WT/TRR/S/261; 2006, p. 7
- 22-(Persian) Golf Cooperation Council
- 23- Foreign Principals
- 24-Liquidation
- 25-OECD; 2005
- 26-Ibid
- ۲۷- آنچه که از متون قبلی برمی آید، این است که احتمالاً قبل از سال ۲۰۰۴، این معافیت ۱۵ ساله بوده است.
- 28- JAFZA; 2006
- 29-Agency/Distribution, Sponsorship, and National Ownership
- 30- see: U.S. Department of State; 2001, pp. 3-7
- 31- Valid Lease
- 32- General Trading Licence
- 33-Trading Licence

مدیریت بهبود مخاطره و سیاست های ملاحظه ای را می خواهد؛ لذا توصیه IMF این است که در اولین فرصت، مدیران UAE استراتژی مربوط به انعطاف نرخ ارز را قاعده مند نمایند؛ همچنین تنزل درهم بر اساس نرخ ارز موثر واقعی و رشد اقتصادی قوی در بازارهای صادراتی، به رشد سریعتر صادرات تولیدات کارخانه ای کمک می کند. (۹۴)

به خاطر همین ثابت بودن (peg) درهم در مقابل دلار آمریکا و نیز به خاطر جریان کاملاً آزادانه سرمایه به درون و بیرون UAE، سیاست پولی در آن کشور محدود می باشد. جریان نرخ بهره داخلی از نرخ بهره بر حسب دلار پیروی می کند و در نتیجه بانک مرکزی مبادرات به مدیریت نوسانات نقدینگی داخلی از طریق گواهی سپرده (۹۵) می نماید. (۹۶)

UAE به همت مناطق آزاد، زیر بناهای سطح بالا و قوانین تسهیل کننده داد و ستد خود، شاهد سیل سرمایه خارجی و در نتیجه افزایش دارایی می باشد. صندوق بین المللی پول، در مورد فشارهای تورمی (۹۷) در UAE در میانه دوران شکوفایی دارایی ها، هشدار داده بود که ممکن است UAE دچار تورم گردد؛ اما UAE به پشتوانه سیاست های مالی همراه با پشتکار مسؤلان خود نشان داد که قیمت های بالای نفت و افزایش دارایی ها موجب تورم و در نتیجه هم ریختگی بازارها سهام و دارایی های حقیقی (مستغلات) (۹۸) نگردید و به جهت هشدار IMF در اوایل دهه ۲۰۱۰، کمیته های تخصصی مختلفی برای نظارت و کنترل قیمت ها و تورم که احساس می گردید که ممکن است مخرب باشد، بر پا شد. (۹۹) هم اکنون نیز (۲۰۰۶ م) UAE جهت حمایت از مشتریان در مقابل افزایش قیمت های ناعادلانه، در حال ارزیابی امکان ارایه قانون رقابت می باشد؛ زیرا که مسؤلان UAE اعتقاد دارند که مهار تورم و جلوگیری از افزایش قیمت ها و نوسانات آن، محیط داد و ستد مناسبی را ایجاد می کند که به رشد اقتصادی بیشتر منجر می گردد. (۱۰۰)

ح- توافقنامه های تجاری

یکی از انگیزه های ورود سرمایه گذاران خارجی به مناطق آزاد یک کشور، وجود توافقنامه های تجاری آن کشور با سایرین می باشد. برخی از توافقنامه های جدید امارات بدین شرح است UAE:، توافقنامه هایی را با بعضی از کشورهای عربی (سوریه، اردن، لبنان، مراکش و عراق) امضاء کرده است که طبق این توافقنامه، UAE و شرکاء دستیابی به بعضی از کالاها را برای یکدیگر مهیا می کنند. در مارس ۲۰۰۵، UAE به طور رسمی مذاکره با ایالات متحده را با هدف توافقنامه آزاد تجارت (FTA) کامل شروع کرد که این مذاکره در حال اجراست؛ همچنین توافقنامه سرمایه گذاری آزاد (TIFA) در سال ۲۰۰۴ بین این دو کشور امضاء گشت.

اتحادیه گمرکی GCC (P) از ژانویه ۲۰۰۳ بر پا و شروع به فعالیت نمود. عربستان سعودی و دیگر اعضای GCC (P) تعرفه خارجی (۱۰۱) مشترک را مورد اجرا گذاشتند و نرخ تعرفه مشترک خارجی برای بیشتر کالاها به ۵ درصد یا به صفر رسید. همچنین در طی آزادسازی خدمات

82-Bonds
 838-Funds
 84-Islamic Products
 85-Securities
 86-LowTax.Net online; 2006
 87>Returns From Customs
 88-Prudent Management
 89-WTO; WT/TPR/G/26; 2006, p.6
 90- UN; 5002, p. 2-3
 91 -OECD;2005
 92-The Pegged Exchange Rate Arrangement
 93-Open-Mindedness
 94 -UN; 2005, p. 2-3
 95-Certificate of Deposit
 96- WTO; WT/TPR/G/26; 2006, p.6
 97-Inflationary Pressures
 98-Real Estate
 99-UN; 2005, p. 1
 100-WTO; WT/TPR/G/26; 2006, p. 11
 101 - External Tariff
 102 - Ibid; p. 7-8

34- Industrial Licence
 35- Service Licence
 36 - National Industrial Licence
 37- Free Zone Licence
 38- Commercial Agent
 39 -Representative
 40- Lowtax.net;2006
 41 - Donboli, John H. Farnaz Kashefi;2005
 42- Conditional Approval
 43- Personnel Secondment Agreement
 44- Insurance Policies
 45 - LowTax.net;2006
 46 -Hassle-Free Zones Registration Process
 47 -FIAS;2004
 48 - United Arab Emirates Yearbook; 2004
 49 - Port, Customs Free Zone Corporation (PCFC)
 50 - JAFZA online; 6002 IFC; 2004
 51 - Container Terminal Management System (CTMS)
 52 - Container Freight Station System
 53 - Ibid
 54 - Dubai Maritime Authority
 55- Dubai Maritime City
 56 - JAFZA; 2006 , LowTax.Net online; 6002 IFC; 2004
 57 - Clearance
 58-Clearance Bills
 59 - JAFA online; 2006
 60 - Donboli, John H. Farnaz Kashefi;2005
 61-WTO; WT/TRR/S/261; 6002, p. 7
 62 - UNCTAD; WIR; 2005
 63 - Donboli, John H. Farnaz Kashefi , 2005
 64 - United Arab Emirates Yearbook;2004
 65 - Windfall
 66 - Modernize
 67 - Construction Industry
 68 - Real Estate
 69 - Donboli, John H. Farnaz Kashefi;2005
 70 - Commercial Code
 71 - FIAS;2004
 72 - Intellectual Property
 73 - Ibid
 74 -Ibid
 75 - LowTax.Net online; 2006
 76 -Donboli, John H. Farnaz Kashefi; 2005
 77-Resident 's Deposit
 78 - در اینجا نهادهای مالی امارت دبی بررسی گردیده‌اند که منطقه آزاد جبل علی نیز در آن امارت می باشد؛ برای اطلاعات بیشتر در مورد سایر نهادهای مالی کشور امارات ن. ک ۲۰۰۶، LowTax.net online.
 79-Dubai International Finance Center(DIFC)
 80-Dubai International Finance Exchange(DIFX)
 81-Equities

منابع:

1-Bureau of Economic and Business Affairs U.S. Department of State;" 2000 Country Reports on Economic Policy and Trade Practices"; March 2001
 2- Donboli, John H. & Farnaz Kashefi; "Doing Business in the Middle East, A Primer for U.S. Companies"; Cornell International Law Journal, vol. 38, 2005
 3- Foreign Investment Advisory Service(FIAS); "Best Practices in Public Free Zones: The UAE Free Zone Model and its Economic Impact" ; Dhaka, Bangladesh , December 2004
 4- International Finance Corporation (IFC); "Jebel Ali Free Zone International, IFC Special Economic Zones"; New Delhi, 2004
 5- Jebel Ali Free Zone Authority(JAFZA) online; access 2006
 6- OECD; "MENA-OECD Investment Program: United Arab Emirates; 2005
 7- UN; "An Economic Profile of the UAE"; 2005
 8- UNCTAD;World Investment Report: Transnational Corporations and the Internationalization of R&D; United Nations, New York and Geneva, 2005
 9- United Arab Emirates Yearbook, Economic Development; 2004
 10- WTO; "Trade Policy Review, Report by the United Arab Emirates"; WT/TPR/G/162, 20 March 2006
 11-.....;" United Arab Emirates"; WT/TPR/S/162, 2006
 12- www.Lowtax.net; access 2006